

Ordlista

Additiv flerspråkighetsutveckling - alla språken frodas och utvecklas parallellt i lika hög grad (Lambert, W, 1977).

Agency- möjligheten att delta, att påverka, göra val och vara med att skapa sin omvärld och kultur, istället för att bara återskapa den (Corsaro, 2000; Petersen, 2015)

Antonymer – motsatsord t.ex. stor – liten, hög - låg osv.

Barn som konsument av språk – språket ett färdigt system som barnen ska lära sig

Barn som producenter av språk – barn är själva delaktiga i skapandet av språken

Barn som subjekt – barn är individer med egna tankar och funderingar som samtidigt är beroende av sammanhanget

Barnperspektiv – vi som vuxna har barnets bästa i fokus men utgår inte från barnets perspektiv

Barnets perspektiv – att se ur barnets perspektiv, genom barnets ögon utifrån hur barn tänker

Etnocentrisk kategorisering - att tillskriva andra människor kulturella identiteter som de kanske inte själva identifierar sig med.

Expressiva företeelser - musik, mat, dans, traditioner osv. ses som ganska lätthanterliga och uppmärksammas ibland på förskolan för att lyfta fram ”olika kulturer”.

Deliberativ demokrati – innebär att alla får föra fram sina tankar och idéer men att alla också måste lyssna på varandra. I förskolan där barnen ofta uttrycker sig på andra sätt en genom det verbala måste vi skapa utrymme för alla andra sätt att uttrycka sig på dvs. multispråkighet.

Designeteoriskt, multimodalt ramverk – genom att analysera vilka möjligheter ett material har, samt vad det är de vill göra en representation av så designar barnet (Selander & Kress, 2010). Hur miljön och material är utformade har stor betydelse för vilka möjligheter som skapas.

Finskt förvaltningsområde - Huddinge kommun är förvaltningsområde för finska, vilket bl.a. innebär att barn har rätt att tala finska på förskolan (SFS 2009:724).

Interkulturalitet – kulturer ses som enhetliga och oföränderliga men man ser ett värde i att utbyta erfarenheter (ofta expressiva företeelser som musik, mat osv.), upprätthåller ett tankesätt om ”vi – ni”

Minoritetsspråk - Sveriges har fem minoritetsspråk: Finska, Romani, Jiddish, Meänkieli och Samiska. Minoritetsspråken ska främjas och skyddas enligt svensk språklag (SFS 2009:724) såväl som enligt EU-lagstiftning (SÖ 2000:3).

Bilaga 2 – Utforska språken!

Modersmål - ”Modersmål är det språket man lär sig först och det redskap som barnet använder för att förstå sin omvärld och utveckla sin identitet” (Skolverket, 2002). Se sid. 20-21 för vidare diskussion.

Monokulturalitet – kulturer ses som enhetliga och oföränderliga

Multimodal - människor använder många olika sätt att kommunicera och talat och skrivet språk är bara en del av alla dessa sätt (Kress, 1997; Rostvall & Selander, 2008; Selander & Kress, 2010). Kommunikationen sker alltid med flera olika modaliteter samtidigt t.ex. ord-tonfall - miner-gester kombineras.

Monospråkighet – språk är ett enhetligt system som inte förändras, föreställning om att alla uttrycker sig på samma sätt inom ett verbalt språk

Multispråkighet - alla människor har en mängd olika sätt att kommunicera på och dessa används ofta i kombination

Mångkulturalitet – det finns många kulturer som existerar bredvid varandra och dessa kulturer är oföränderliga.

Nyckelbegrepp – begrepp som är viktiga för barnen i projektarbetet som översätts till barnens modersmål med hjälp av föräldrar, personal eller internet

Oemotståndliga zoner – förskolemiljöer som lockar och väcker ett begär hos barnen, de oemotståndliga zonerna bjuder in ett utforskande

Pedagogisk dokumentation – ett förhållningssätt och ett gemensamt verktyg genom vilket barnen, pedagogerna, miljön och materialet och sammanhanget blir medkonstruktörer av kultur och kunskap. ”Att dokumentera är ett sätt att förstå världen på många olika sätt” (Åberg & Lenz Taguchi, 2005, s. 17).

Postmodern identitet – identitetsskapande kan ses som en dubbel process, hela tiden beroende på *både* omgivningar och barnens egna tankar och intressen (se t.ex. Nordin-Hultman, 2008).

Människors identitet förändras genom upplevelser och sammanhang.

Språkdomäner – dokument som används i dialog med barnets vårdnadshavare för att synliggöra barnets språkliga sammanhang

Språkträdet - I Huddinge kommun startade år 2012 forskningsprojektet Språkträdet i samarbete med Uppsala universitet, med syfte att revitalisera det finska språket på Huddinges förskolor. För att nå syftet används lärplattor med olika applikationer för att kunna skapa möjligheter för barn att kommunicera på finska.

Subtraktiv flerspråkighetsutveckling - då modersmålet har låg status i landet man lever i talar man istället om en *subtraktiv* flerspråkighetsutveckling. Då kommer majoritetsspråket i landet långsamt att ta över och användas i fler och fler domäner.

Synonymer - ord med samma betydelse

Bilaga 2 – Utforska språken!

Transkulturalitet - Kulturen skapas i mötet mellan människor och dessa möten är gränslösa och villkorslösa. I det transkulturella mötet har det ingen betydelse *vem* vi möter och vad vi vet om denne. *Genom mötet förändras vi båda och något gemensamt skapas* – vi möts villkorslöst och försöker inte göra om den andre till oss själva (se t.ex. Dahlbeck & Westlund, 2010; Berg & Éigeartaigh, 2010).